

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

**Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни**

ЕКОНОМІКА МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Підготовки магістра
Галузь знань 10 Природничі науки
Спеціальності 106 Географія
Освітньо-професійної програми Економічна та соціальна географія

*Силабус навчальної дисципліни
складено для денної форми навчання*

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни ЕКОНОМІКА МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
підготовки магістра, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності
106 Географія, освітньо-професійною програмою Економічна та соціальна
географія

Розробник: Барський Юрій Миколайович, доктор економічних наук, професор

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

економічної та соціальної географії

протокол №8 від 22 березня 2021 р.

Завідувач кафедри

Матвійчук Л.Ю.

©Барський Ю.М. 2021 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: <i>10 Природничі науки,</i> Спеціальність: <i>106 Географія,</i> Освітньо-професійна програма <i>Соціальна та економічна географія</i> Рівень освіти: <i>Магістр</i>	Нормативна
150 год. 5 кредити		Рік навчання – 2
ІНДЗ: немає		Семестр – 3
		Лекції – 18 год.
		Практичні (семінарські) – 18 год.
		Самостійна робота – год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Барський Юрій Миколайович, доктор економічних наук, професор

Контактна інформація викладача:

Телефон 0958833177

Електронна пошта: barsky.yuriy@eenu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Потапова, 9, корпус С, ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – економічної та соціальної географії

Факультет – географічний

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу

Дисципліна «Економіка міського господарства» є складовим елементом багатогранного блоку загальної підготовки майбутніх фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, освітньо-професійної програми Соціальна та економічна географія.

В межах дисципліни вивчаються економічні основи урбанізаційних процесів, проблем та перспектив розвитку міського господарства в цілому та його підгалузей, зокрема. Здійснюється вивчення економічних ресурсів на рівні підприємств міського господарства, а також аналіз й обґрунтування раціональної поведінки, дій та рішень суб'єктів міського господарства, відстеження та координування виконання заходів з підвищення ефективності розвитку міського господарства; на основі діючого законодавства.

Пререквізити

Для вивчення курсу студенти мають володіти базовими знаннями з основ економіки підприємств, економіки будівництва, економічної діагностики, менеджменту та маркетингу, що є достатнім для сприйняття категоріального апарату економіка міського господарства, розуміння інструментарію та методології формування і реалізації механізмів формування та реалізації розвитку економіка міського господарства.

Дисципліни другого (магістерського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: Сучасні теорії суспільної географії, Регіональна соціально-економічна, Регіональне бізнес-планування.

Постреквізити

В результаті вивчення курсу студенти зможуть обґрунтовувати шляхи найбільш ефективного використання економічних ресурсів на рівні міського господарства; самостійно виконувати економічні розрахунки, що пов'язані з аналізом й обґрунтуванням раціональної поведінки, дій та рішень суб'єктів міського господарства.

Метою навчальної дисципліни «Економіка міського господарства» є формування у студентів здатності самостійно мислити, поглиблення та опанування навчального матеріалу, засвоєння теоретичних знань, набуття практичних навичок, виконання економічних розрахунків щодо економіка міського господарства.

Основні **завдання** курсу «Економіка міського господарства» полягають у формуванні в студентів знань, вмінь та практичних навичок для проведення аналізу підприємств міського господарства.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати:**

- сутність й сучасні особливості процесу урбанізації;
- економічні основи функціонування й тенденції розвитку міст;
- сутність, структуру міського господарства в цілому, а також його підгалузей;
- особливості функціонування підприємств міського господарства в системі життєзабезпечення міста;
- особливості організації виробничої діяльності підприємств міського господарства;
- особливості формування й використання ресурсного потенціалу підприємств міського господарства;
- шляхи підвищення ефективності господарської діяльності підприємств міського господарства;
- перспективи технічного, економічного і соціального розвитку міського господарства.

На основі отриманих знань студент повинен **вміти:**

- критично оцінювати соціально-економічні процеси, що відбуваються в міському господарстві;
- обґрунтовувати обсяги виробництва та реалізації продукції;
- підприємств міського господарства, визначати їх виробничу потужність;
- визначати потребу в матеріальних, трудових та фінансових ресурсах, які необхідні для організації діяльності підприємств міського господарства;
- обґрунтувати шляхи найбільш ефективного використання економічних ресурсів на рівні підприємств міського господарства;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, що пов'язані з аналізом й обґрунтуванням раціональної поведінки підприємства в умовах міського господарств
- застосовувати програмні засоби комп'ютерної техніки для обґрунтування ефективності інвестиційних проектів і їх оптимізації.

Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти оволодіють такими **компетентностями**:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов міського господарства, їх мінливістю.

загальні компетентності:

- здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність вирішувати проблеми у професійній діяльності на основі абстрактного мислення, аналізу, синтезу та прогнозу;
- здатність до пошуку, обробки і аналізу інформації з різних джерел, що необхідна для розв'язування наукових і професійних завдань;
- здатність володіти культурою мислення та аналізувати логіку міркувань і висловлювань, здатність до узагальнення, аналізу, критичного осмислення, систематизації, прогнозування, постановці мети і цілей та вибору шляхів їх досягнення;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами у сфері міського господарства;
- здатність формувати економічні та соціальні інвестиційні портфелі на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпритувати отримані результати;
- здатність прогнозувати та формувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей інвестиційно вигідні проекти;
- здатність проводити аналіз функціонування та розвитку інвестиційної політики міського господарства ;
- здатність сформувати теоретичну та методологічну базу, необхідну для вільного використання інвестиційних інструментів розвитку міського господарства;
- здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання проектів;
- здатність використовувати методичні і практичні підходи до аналізу інвестиційної діяльності організацій з урахуванням факторів впливу внутрішнього і зовнішнього середовища на процеси їх функціонування.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку міського господарства						
Тема 1. Урбанізація та розвиток міського господарства.						ДС
Тема 2. Загальна характеристика міського господарства. Поняття і склад міського господарства	10	1	1	8		ІРС
Тема 3. Інституційне середовище міського господарства	8	1	1	6		ІРС
Тема 4. Класифікація, типологія та економіко-організаційні особливості міст	6	1	1	4	2	ІРС
Тема 5. Економічні засади розвитку міського господарства	10	2	2	6		ІРС
Тема 6. Інвестиційний ринок міста та його кон'юнктура	9	1	2	6		ІРС
Тема 7. Поняття і склад міського господарства.	10	1	1	8	2	ІРС
Тема 8. Конкурентоспроможність міста як фактор розвитку.	9	2	1	6		ІРС
Модульна контрольна робота №1						МКР/30
Разом за модулем 1	58	9	9	44	4	
Змістовий модуль 2. Управління економічним розвитком міського господарства						
Тема 9. Управління місцевими фінансами в місті	12	2	2	8		ІРС
Тема 10. Фінансово-економічне забезпечення розвитку підприємств міського господарства	13	2	1	10		ІРС
Тема 11. Специфіка залучення капіталу до програм	15	1	2	12	2	ІРС

розвитку підприємств міського господарства						
Тема 12. Джерела формування та оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємств міського господарства	10	1	1	8	2	РЗ
Тема 13. Інжинірингова фірма як провідний учасник муніципального інвестиційного процесу.	13	2	1	10	2	РЗ
Тема 14. Антикризове управління міським господарством	15	1	2	12		ІРС
Модульна контрольна робота №2						МКР/30
Разом за модулем 2	78	9	9	60	6	
Всього годин / Балів	150	18	18	104	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студентів вважається виконаною, якщо її завдання здані у визначені терміни та повністю розкривають тематику запитань.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв’язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови: не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;

- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;

- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;

- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У разі відсутності студента на практичних (семінарських) заняттях з об'єктивних причин, він має право виконати завдання, передбачені планом семінарських занять, і одержати відповідні оцінки. Відпрацювання пропущених занять має відбутися до останнього практичного (семінарського) заняття, а також можливо, у час передбачений графіком консультацій викладача.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях та розв'язування задач.

Модульний контроль: у формі двох модульних контрольних робіт за темами змістовних модулів.

Підсумковий контроль: здійснюється за результатами поточного й модульного контролю в діапазоні від 0 до 100 балів.

Якщо у підсумку виконання всіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 60 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Оцінка за залік визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання завдань.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві модульні контрольні роботи, які проводяться у формі теоретичних та практичних завдань, або у формі тестових завдань і оцінюються у 30 балів. Зокрема, якщо модульна контрольна робота проводиться у формі теоретичних та практичних завдань, то за кожне з двох запитань – максимум по 9 балів, за третє питання (розв'язування задачі) – 12 балів. Якщо модульна контрольна робота проводиться у формі тестування, то кожне із завдань (з однією

правильною відповіддю) оцінюється – 1 бал, (максимум за модульний контроль – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

Залік із дисципліни «Економіка міського господарства» буде проводитись у формі теоретичних та практичних завдань, або у формі виконання тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може набрати студент на заліку – 60.

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». – [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.

2. Житлово-комунальне господарство міст: навчальний посібник / за заг. ред. проф. Є.Є. Ключниченка. – К.: КНУБА, 2010. – 248с.

3. Ключниченко Є.Є. Реконструкція житлової забудови. Технікоеконімічне обґрунтування: Навчальний посібник. – К.: КНУБА, 2000. – 248 с.

4. Чабаненко П.М. Утримання міської забудови: навчальний посібник /П.М. Чабаненко. – Одеса: Астропринт, 2012. – 136с.

5. Денисова Л. Анализ инвестиционных проектов: подход зарубежных инвесторов // ЭКО. – 1994. №10. – с. 81-94.

6. Карлова О.А. Організація виробництва на підприємствах міського господарства: Навч. Посібник / О.А. Карлова. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 385с.

7. Сазонець І.Л. Інвестування: підручник для ВНЗ / І.Л. Сазонець, В.А. Федорова. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 311 с.